מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות ולהשתמש נכון בצורות זכר ונקבה של שם המספר במצבים שונים
- להכיר ולהשתמש במילות קישור ובמילות יחס לפי המשמעות הנכונה
- לתרגל את מערכת הפועל - זמנים, בניינים וגזרת ל״י - ולהפוך משפטים בין פעיל לסביל
- לתרגל התאמה דקדוקית ושכתוב משפטים לקראת מבחן מסכם בסגנון בגרות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – פרק 1 • שם המספר – זיהוי זכר ונקבה (תרגול יסודי)

1. ב – לפי צורת היחיד של שם העצם
2. ב – 1 בא אחרי שם העצם
3. ב – בצורה הקצרה (שני/שתי)
4. א – חמש עשרה
5. ב – מאה היא תמיד נקבה

חלק ב׳ – פרק 1 • שם המספר – השלמות ויישום

1. שניים
2. ילדים
3. חמש
4. אחד
5. שלושת אלפים

חלק ג׳ – פרק 1 • שם המספר – הסבר וכתיבה

1. בודקים את צורת היחיד - 'שנה' היא נקבה, ולכן המספר בא בלי ה': שלוש שנים.
2. לדוגמה: עמוד שלוש בספר הזה מעניין במיוחד.
3. לדוגמה: שלושת הילדים שיחקו יחד בגינה הציבורית.
4. שני/שתי באים לפני שם עצם; שניים/שתיים באים בלי שם עצם אחריהם, למשל כשעונים על השאלה 'כמה?'.

חלק ד׳ – פרק 2 • מילות קישור – זיהוי סוג הקשר

1. ב – תוצאה
2. א – ויתור
3. א – הוספה
4. א – סיבה

חלק ה׳ – פרק 2 • מילות קישור – נכון/לא נכון והשלמה

1. נכון – שתי המילים מציגות שני דברים שונים זה מזה.
2. לא נכון – "כדי ש" מבטאת תכלית – בשביל מה עושים משהו.
3. נכון – כמו "כי" ו"מפני ש" – מסבירה למה קרה דבר מה.

חלק ו׳ – פרק 2 • מילות קישור – השלמת משפטים

1. כי / מפני ש / מאחר ש
2. לכן
3. ואילו
4. למרות ש / אף על פי ש
5. כדי ש

חלק ז׳ – פרק 2 • מילות קישור – כתיבה ושכתוב

1. משפט ובו מילת ניגוד מתאימה, למשל: דני אוהב כדורסל, ואילו אחיו אוהב כדורגל.
2. משפט עם "כדי ש" או "כדי ל", למשל: הקימו ספרייה כדי שכולם יוכלו לקרוא.
3. לא יצאנו מהבית כי/מפני ש ירד גשם חזק.
4. אף על פי שמאיה עלתה לארץ לפני שנתיים בלבד, היא כבר דיברה עברית טוב.

חלק ח׳ – פרק 3 • מילות יחס ונטייה – זיהוי ונטייה בסיסית

1. עליהם
2. ממנה
3. אליך
4. איתי

חלק ט׳ – פרק 3 • מילות יחס ונטייה – התאמה ושימוש

1. א – איתי
2. א – ב
3. א – על
4. א – ל

חלק י׳ – פרק 3 • מילות יחס ונטייה – התאמה בין צירוף לנטייה

- 1 – ד (עלינו)
- 2 – א (בך)
- 3 – ה (אותם)
- 4 – ג (איתכן)
- 5 – ב (ממני)

חלק י״א – פרק 3 • מילות יחס ונטייה – שאלת אמת/שקר

1. נכון – ל + אני = לי
2. לא נכון – לדון מתחבר עם 'ב' – דנים בהצעה

חלק י״ב – פרק 4 • מערכת הפועל – זמנים ובניינים (זיהוי)

- 1. ב – הווה
- 2. א – נפעל
- 3. א – לקנות
- 4. א – ־תי

חלק י״ג – פרק 4 • מערכת הפועל – תרגול בניינים וגזרת ל״י

- 1. אקנה
- 2. בנתה
- 3. שותים
- 4. יכתבו

חלק י״ד – פרק 4 • מערכת הפועל – התאמת בניינים

- 1 – ו (נפעל)
- 2 – ד (פועל)
- 3 – ה (הופעל)
- 4 – ב (נכתב)
- 5 – ג (סודר)
- 6 – א (הוזמן)

חלק ט״ו – פרק 4 • מערכת הפועל – זיהוי מורכב

1. לא נכון – הזמן נשאר אותו הזמן, רק הפועל והנושא משתנים.
2. נכון – כמו התלבש (על עצמי) או התווכחו (הדדי).
3. נכון – למשל: בנה ← בנתה, קנה ← קנתה.

חלק ט״ז – פרק 5 • התאמה דקדוקית – זיהוי ההתאמה הנכונה

- 1. א – מין, מספר ויידוע
- 2. ג – עיר גדולה
- 3. א – בתים גדולים
- 4. ג – הבית הגדול

חלק י״ז – פרק 5 • התאמה דקדוקית – השלמת שם התואר המתאים

- 1. חדשים
- 2. קשות
- 3. גדולה
- 4. ארוכים

חלק י״ח – פרק 5 • התאמה דקדוקית – מלכודות וסמיכות

- 1 – ב (זכר ברבים עם סיומת ות בשם העצם)
- 2 – ג (נקבה ברבים עם סיומת ים בשם העצם)
- 3 – א (ההתאמה נקבעת לפי המילה הראשונה בסמיכות)

חלק י״ט – פרק 5 • התאמה דקדוקית – הסבר בכתיבה

1. כי 'מילה' היא שם עצם בנקבה, ולכן שם התואר מקבל סיומת נקבה (קשות), גם אם שם העצם ברבים מסתיים ב-ים.
2. לדוגמה: בית הספר החדש נפתח השנה. ההתאמה היא למילה הראשונה בסמיכות – 'בית' זכר, ולכן 'חדש' בזכר.

חלק כ׳ – פרק 6 • שכתוב משפטים וקריאה בטקסט – הכרת הכללים

- 1. ב – הוא / היא
- 2. א – בגלל הגשם
- 3. ב – נשאר אותו הזמן

כרטיס יציאה – מה לחפש

- יש לבדוק שהזכר מסתיים בה (שלושה) והנקבה בלי ה (שלוש), ושנבחרה הצורה לפי מין שם העצם ביחיד
- יש לבדוק שמילת הוויתור (למרות ש) ומילת התכלית (כדי ש) מתאימות למשמעות המשפט ולא הוחלפו ביניהן
- יש לבדוק החלפת גופים נכונה בדיבור עקיף, ובמעבר לסביל - שהזמן נשאר זהה והפועל עבר לבניין הסביל המתאים

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לשישה שיעורים, פרק אחד לשיעור, ולסיים כל שיעור במיני-מבחן קצר על אותו נושא
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד בטבלת הנטייה ובכרטיסי החוקים כתרגול חוזר לפני המעבר לתרגילי שכתוב
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף תרגול על הטקסט הספרייה הקטנה שבתחנה ולשלב בו שאלות מכמה פרקים יחד
- מומלץ לסיים את החוברת במבחן מסכם הכולל שאלות מכל הנושאים, בדומה למבנה המבחן באתר

חוברת תרגול – לשון לעולים רמה ג׳

לשון לעולים – רמה ג׳ 🎯

· עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – שם המספר
2. פרק 2 – מילות קישור
3. פרק 3 – מילות יחס ונטייה
4. פרק 4 – מערכת הפועל
5. פרק 5 – התאמה דקדוקית
6. פרק 6 – שכתוב משפטים וקריאה בטקסט

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

פותרים פרק אחד בכל פעם. קודם קוראים את הכלל והדוגמה, אחר כך פותרים את התרגילים. בסוף כל פרק בודקים את התשובות.

📖 מילון קטן:

שם מספר	מילה שמביעה כמות, כמו שלושה או שלוש
מספר סתמי	מספר בלי שם עצם, תמיד בנקבה, כמו קו חמש
מילת קישור	מילה שמחברת בין רעיונות ומראה את הקשר ביניהם
מילת יחס	מילה כמו על, אל, ב, ל, את, מ, עם שמתחברת לפני שם או לכינוי גוף
נטייה	חיבור מילת יחס לכינויי גוף, כמו עליי, אליו, ממנה
בניין	אחת משבע הצורות של הפועל בעברית, כמו קל, פיעל, הפעיל
פעיל וסביל	פעיל - מי שעושה את הפעולה; סביל - מי שקיבל אותה
גזרת ל״י	שורש שהאות האחרונה שלו היא ׳י׳ או ׳ה׳, כמו קנה ובנה
דיבור עקיף	דיווח על דברי מישהו בלי לצטט אותו ישירות
התאמה דקדוקית	התאמת שם תואר לשם עצם במין, במספר וביידוע

1 חלק א׳ – פרק 1 • שם המספר – זיהוי זכר ונקבה (תרגול יסודי)

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה הדרך לדעת אם המספר צריך ה' או לא?

(א) לפי האות הראשונה של שם העצם (ב) לפי צורת היחיד של שם העצם (ג) לפי הצליל של המספר

(ד) תמיד בזכר

2. איפה שמים את המילה 'אחד' או 'אחת' במשפט?

(א) 1 בא לפני שם העצם (ב) 1 בא אחרי שם העצם (ג) תלוי במין שם העצם (ד) אין כלל קבוע

3. איך אומרים 'שני' כשיש אחריו מילה?

(א) בצורה המלאה (שניים/שתיים) (ב) בצורה הקצרה (שני/שתי) (ג) בצורה הסתמית

(ד) בלי שינוי כלל

4. מה הצורה הנכונה של 15 ליד מילה בנקבה?

(א) חמש עשרה (ב) חמישה עשר (ג) חמש עשר (ד) חמישה עשרה

5. האם 'מאה' זכר או נקבה?

(א) מאה היא תמיד זכר (ב) מאה היא תמיד נקבה (ג) מאה משתנה לפי שם העצם

(ד) אין מספר כזה בעברית

2 חלק ב' – פרק 1 • שם המספר – השלמות ויישום

השלימו את המילה החסרה.

1. עשרים ו _____ ילדים הגיעו למסיבה

2. שלושת ה _____ שיחקו יחד בחצר (ילד)

3. קו _____ עוצר ליד הבית שלי (5)

4. ב-1 בדצמבר אומרים: ב _____ בדצמבר

5. בקופה יש _____ שקלים (3,000)

3 חלק ג' – פרק 1 • שם המספר – הסבר וכתיבה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם: למה כותבים 'שלוש שנים' ולא 'שלושה שנים', אף שהמספר 3 בדרך כלל בא עם ה' בזכר?

2. כתבו משפט אחד עם מספר סתמי (למשל קו, עמוד או חדר).

3. כתבו משפט אחד עם מספר בסמיכות (למשל שלושת הילדים).

4. הסבירו מתי משתמשים בצורה 'שני/שתי' ומתי בצורה 'שניים/שתיים'.

4 חלק ד' – פרק 2 • מילות קישור – זיהוי סוג הקשר

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. "לכן" מראה: סיבה או תוצאה?

א) סיבה ב) תוצאה ג) ניגוד ד) ויתור

2. "למרות ש" – איזה קשר?

א) ויתור ב) תוצאה ג) הוספה ד) סיבה

3. מילת הקישור "כמו כן" מבטאת קשר של...

א) הוספה ב) ניגוד ג) תכלית ד) סיבה

4. מילת הקישור "כי" מבטאת קשר של...

א) סיבה ב) תוצאה ג) ויתור ד) הוספה

5 חלק ה' – פרק 2 • מילות קישור – נכון/לא נכון והשלמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	"אבל" ו"ואילו" מבטאות שתיהן קשר של ניגוד.	☐	☐
2	"כדי ש" מבטאת קשר של סיבה.	☐	☐
3	"מאחר ש" מבטאת קשר של סיבה.	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • מילות קישור – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. נשארנו בבית _____ ירד גשם חזק.

2. ירד גשם חזק, _____ נשארנו בבית.

3. באילת חם מאוד, _____ בירושלים קריר.

4. _____ ירד גשם, יצאנו לטיול בשדה.

5. למדתי הרבה _____ אצליח במבחן הסופי.

7 חלק ז' – פרק 2 • מילות קישור – כתיבה ושכתוב

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו משפט אחד משלכם עם מילת קישור של ניגוד (למשל אבל, ואילו).

2. כתבו משפט אחד עם מילת קישור של תכלית (כדי ש / כדי ל).

3. חברו לשני משפטים אחד, בעזרת מילת קישור של סיבה: "ירד גשם חזק. לא יצאנו מהבית"

4. חברו לשני משפטים אחד, בעזרת מילת קישור של ויתור: "מאיה עלתה לארץ לפני שנתיים. היא כבר דיברה עברית טוב"

8 חלק ח' – פרק 3 • מילות יחס ונטייה – זיהוי ונטייה בסיסית

השלימו את המילה החסרה.

1. על + הם = _____

2. מ + היא = _____

3. אל + אתה = _____

4. עם + אני = _____

9 חלק ט' – פרק 3 • מילות יחס ונטייה – התאמה ושימוש

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. עם + אני = ?

א) איתי ב) אצלי ג) עליי ד) בי

2. איזו מילת יחס מתאימה לפועל 'להתעניין'?

א) ב ב) ל ג) על ד) מ

3. איזו מילת יחס מתאימה לפועל 'לוותר'?

א) על ב) ב ג) ל ד) עם

4. איזו מילת יחס מתאימה לפועל 'להתגעגע'?

א) ל ב) ב ג) על ד) מ

10 חלק י' – פרק 3 • מילות יחס ונטייה – התאמה בין צירוף לנטייה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. על + אנחנו	____	**א.** בך
2. ב + את	____	**ב.** ממני
3. את + הם	____	**ג.** איתכן
4. עם + אתן	____	**ד.** עלינו
5. מ + אני	____	**ה.** אותם

11 חלק י"א – פרק 3 • מילות יחס ונטייה – שאלת אמת/שקר

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	'לי' היא נטיית מילת היחס 'ל' בגוף אני	☐	☐
2	הפועל 'לדון' מתחבר תמיד עם מילת היחס 'על'	☐	☐

12 חלק י״ב – פרק 4 • מערכת הפועל – זמנים ובניינים (זיהוי)

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזה זמן נמצא 'כותב'?

א) עבר ב) הווה ג) עתיד ד) ציווי

2. קל ← ? (סביל)

א) נפעל ב) פועל ג) הופעל ד) התפעל

3. איך אומרים 'שם הפועל' של קנה?

א) לקנות ב) לקנה ג) קונה ד) יקנה

4. עבר, גוף אני – איזו סיומת?

א) ־תי ב) ־ת ג) ־נו ד) ־ים

13 חלק י״ג – פרק 4 • מערכת הפועל – תרגול בניינים וגזרת ל״י

השלימו את המילה החסרה.

1. אני _____ (לקנות, עתיד) ספר חדש מחר.

2. היא _____ (לבנות, עבר) בית גדול.

3. הם _____ (לשתות, הווה) מים קרים.

4. התלמידים _____ (לכתוב, עתיד) מבחן בשבוע הבא.

14 חלק י״ד – פרק 4 • מערכת הפועל – התאמת בניינים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קל	___	**א.** הוזמן
2. פיעל	___	**ב.** נכתב
3. הפעיל	___	**ג.** סודר
4. כתב	___	**ד.** פועל
5. סידר	___	**ה.** הופעל
6. הזמין	___	**ו.** נפעל

15 חלק ט״ו – פרק 4 • מערכת הפועל – זיהוי מורכב

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בהפיכת משפט לסביל, הזמן של הפועל משתנה.	☐	☐
2	הבניין התפעל מבטא לרוב פעולה על עצמי או פעולה הדדית.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	בגזרת ל״י, בגוף היא בעבר האות ה׳ הופכת לת׳.	☐	☐

16 חלק ט״ז – פרק 5 • התאמה דקדוקית – זיהוי ההתאמה הנכונה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה צריך שם התואר להתאים לשם העצם?

א) מין, מספר ויידוע ב) רק בצבע ג) רק במספר ד) רק במין

2. בחרו את הצירוף הנכון

א) בית גדולה ב) בתים גדול ג) עיר גדולה ד) עיר גדולים

3. איך אומרים 'בית גדול' ברבים?

א) בתים גדולים ב) בתים גדולות ג) בית גדולים ד) בתים גדול

4. בחרו את הצירוף המיודע הנכון

א) הבית גדול ב) בית הגדול ג) הבית הגדול ד) הבית הגדולה

17 חלק י״ז – פרק 5 • התאמה דקדוקית – השלמת שם התואר המתאים

השלימו את המילה החסרה.

1. בשכונה שלנו יש שולחנות _____ (חדש) ליד הספרייה.

2. השכנים אמרו מילים _____ (קשה) על הרעיון בהתחלה.

3. מאיה גדלה בעיר _____ (גדול) לפני שעלתה ארצה.

4. בלילות _____ (ארוך) ילדים קוראים ליד המדף.

18 חלק י״ח – פרק 5 • התאמה דקדוקית – מלכודות וסמיכות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שולחנות חדשים	___	**א.** ההתאמה נקבעת לפי המילה הראשונה בסמיכות
2. מילים קשות	___	**ב.** זכר ברבים עם סיומת ות בשם העצם
3. תוכנית הלימודים החדשה	___	**ג.** נקבה ברבים עם סיומת ים בשם העצם

19 חלק י״ט – פרק 5 • התאמה דקדוקית – הסבר בכתיבה

ענו בקצרה.

1. הסבירו למה אומרים 'מילים קשות' ולא 'מילים קשים', למרות שהסיומת היא ים.

2. כתבו משפט עם הצירוף 'בית הספר החדש' והסבירו למה שם התואר בזכר.

20 חלק כ' – פרק 6 • שכתוב משפטים וקריאה בטקסט – הכרת הכללים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה הופך "אני" בעקיף?

(א) אנחנו (ב) הוא / היא (ג) אתה (ד) אתם

2. צירוף שמשמעותו סיבה

(א) בגלל הגשם (ב) לפני הגשם (ג) עם הגשם (ד) על הגשם

3. בשכתוב פעיל לסביל, מה קורה לזמן הפועל?

(א) הופך לעתיד (ב) נשאר אותו הזמן (ג) הופך לעבר (ד) נעלם

כרטיס יציאה

תנו שלוש דוגמאות למספר בזכר ושלוש דוגמאות לאותו מספר בנקבה

כתבו משפט אחד עם מילת קישור של ויתור ומשפט אחד עם מילת קישור של תכלית

הפכו משפט אחד מדיבור ישיר לדיבור עקיף ומשפט אחד מפעיל לסביל

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀